

PRESSMEDDELANDE nr 2/23

Luxemburg, den 12 januari 2023

Domstolens dom i de förenade målen C-702/20 | DOBELES HES och C-17/21 | GM

Själva införandet av ett statligt stöd kan inte grundas på ett domstolsavgörande

Den 5 maj 2005 antog Lettland en lag (som gällde från och med den 8 juni 2005 till och med den 31 december 2014) om ändring av det förfarande som var tillämpligt på elproducenters försäljning av överskottsproduktion till ett högre pris. Det föreskrevs i lagen att de som producerar el från förnybara energikällor och som redan hade påbörjat sin verksamhet vid denna tidpunkt fortfarande omfattades av de tidigare villkoren, vilka i allt väsentligt var gynnsammare såvitt avser de priser som tillämpades vid försäljning till det högre priset. DOBELES HES SIA och GM SIA är två lettiska företag som driver vattenkraftverk som producerar el från förnybara energikällor. Efter det att denna lag hade trätt i kraft tolkade den lettiska tillsynsmyndigheten med befogenhet att fastställa det genomsnittliga elpriset denna lag så, att den fick till verkan att det genomsnittliga försäljningspriset för el, för dessa producenter, frystes till det värde som gällde den 7 juni 2005. Myndigheten upphörde därför att uppdatera detta pris.

Detta ledde till att de företag som utgörs av klagandena begärde att tillsynsmyndigheten skulle betala "skadestånd" som ersättning för de förluster som lidits till följd av frysningen av priset. Tillsynsmyndigheten avslog deras begäran, medan den lettiska förvaltningsdomstolen delvis biföll deras talan.

Lettlands högsta domstol, som ska pröva överklagandet av förvaltningsdomstolens avgörande, begärde att EU-domstolen skulle tolka artiklarna 107.1 och 108.3 FEUF, förordningen om stöd av mindre betydelse¹ (statligt stöd som uppgår till ett mindre belopp och som inte behöver anmälas till kommissionen) och förordningen om genomförandebestämmelser för artikel 108 FEUF.²

EU-domstolen finner först och främst att två alternativa kriterier gör det möjligt att identifiera "statliga medel", vilket krävs för att det ska föreligga ett "statligt stöd", i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF: det ska antingen röra sig om medel som tillförs genom en skatt eller obligatoriska avgifter enligt nationell lagstiftning och som förvaltas och fördelas enligt denna lagstiftning, eller om belopp som fortlöpande kontrolleras av staten.

Domstolen påpekar i detta hänseende att den tidpunkt då elmarknaden i Lettland fullständigt har liberaliserats saknar relevans för bedömningen av huruvida den fördel som består i köp av el till ett högre pris ska kvalificeras som statligt stöd. **Kvalificeringen som "statligt stöd" kräver nämligen inte att den relevanta marknaden först har liberaliserats fullständigt.**

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 2013, s. 1).

² Rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 2015, s. 9).

Domstolen erinrar dessutom om att statligt stöd, som utgör åtgärder genom vilka en myndighet gynnar vissa företag eller vissa produkter, är av en helt annan rättslig natur än det skadestånd som de nationella myndigheterna eventuellt förpliktas att betala till enskilda som ersättning för en skada som de har vållat dem. Skadestånd utgör således inte statligt stöd, i den mening som avses i unionsrätten. Det saknar däremot betydelse, för att avgöra om beloppen motsvarar "statligt stöd", att talan om utbetalning av stödet kvalificeras som "ansökan om ersättning" eller som "ansökan om skadestånd" enligt nationell rätt.

När det genom en nationell lagstiftning har införts ett statligt stöd utgör även betalningen av ett belopp som begärs vid domstol enligt denna lagstiftning ett sådant stöd.

Som svar på ett argument från kommissionen **slår domstolen fast att själva införandet av ett statligt stöd inte kan grundas på ett domstolsavgörande. Ett sådant införande omfattas nämligen av en lämplighetsbedömning som inte sker inom ramen för domstolsprövning.**

Vad därefter gäller unionsrättens tillämplighet på stöd av mindre betydelse påpekar domstolen att det är med hänsyn till det totala belopp som tidigare mottagits och de belopp som klagandena även begärt under referensperioden som det, för det fall det antas att det rör sig om statligt stöd, ska bedömas huruvida stödet är av mindre betydelse.

För det fall, slutligen, att den nationella domstolen har att ta ställning till en ansökan om utbetalning av ett stöd som är olagligt, på grund av att stödet inte har anmälts till kommissionen trots att det inte utgör ett stöd av mindre betydelse, är den skyldig att avslå en sådan ansökan. Den nationella domstolen kan emellertid bifalla en ansökan om utbetalning av ett belopp som motsvarar ett nytt stöd som inte anmälts till kommissionen, under förutsättning att stödet dessförinnan anmälts till kommissionen av de berörda nationella myndigheterna och att kommissionen ger eller ska anses ha gett sitt medgivande till detta.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

[Domen i fulltext och resumén av domen](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352 4303 3127)

Håll dig uppdaterad!

